

PÕHJA-SAKALA VALLAVOLIKOGU REVISJONIKOMISJON

REVISJONIKOMISJONI AKT nr 3

2025. aasta reservfondi kasutamise hindamine

kuupäev digitaallkirjas

I Menetluse alus ja revisjonikomisjoni pädevus

1.1 Põhja-Sakala Vallavolikogu (edaspidi volikogu) revisjonikomisjon tegutseb kohaliku omavalitsuse korralduse seaduse § 48 lõike 3 punktide 1 ja 2 alusel, mille kohaselt on revisjonikomisjonil õigus kontrollida ja hinnata vallavalitsuse tegevuse seaduslikkust, otstarbekust ja tulemuslikkust ning vallaeelarve täitmist.

1.2 Revisjonikomisjon ei anna hinnangut poliitilisele otstarbekusele, vaid hindab:

- 1.2.1 reservfondi kasutamise vastavust õigusaktidele ja kehtivale korrale;
- 1.2.2 otsuste õiguslikku põhjendatust ja nende seost ettenägematute kuludega;
- 1.2.3 reservfondi kasutamise praktika kooskõla hea finantsjuhtimise põhimõtetega.

II Menetluse algatamine ja käik

2.1 15.12.2025 esitas revisjonikomisjoni esimees vallavalitsusele ja volikogule märgukirja, milles juhiti tähelepanu reservfondi kasutamise praktikaga seotud küsimustele.

2.2 29.01.2026 kinnitas volikogu revisjonikomisjoni 2026. aasta tööplaani, milles nähti I kvartalis ette tegevus: „Ülevaade 2025. aasta reservfondi kasutamisest“.

2.3 03.02.2026 esitas revisjonikomisjon vallavalitsusele teabenõude kõigi 2025. aasta reservfondi kasutamise korralduste kohta.

2.4 09.02.2026 edastas vallavalitsus dokumendiregistri lingid vastavatele korraldustele.

2.5 12.02.2026 toimunud revisjonikomisjoni koosolekul arutati menetluse ettevalmistamist ning otsustati koostada revisjonikomisjoni akt 02.03.2026 toimuval koosolekul.

2.6 Käesolevat akti arutati 02.03.2026 toimunud revisjonikomisjoni koosolekul.

III Õiguslik raamistik

3.1 Revisjoni läbiviimisel kasutati järgmisi õigusakte ja juhendmaterjale:

- 3.1.1 Kohaliku omavalitsuse korralduse seadus;
- 3.1.2 Kohaliku omavalitsuse üksuse finantsjuhtimise seadus;
- 3.1.3 Põhja-Sakala valla eelarve koostamise, vastuvõtmise ja täitmise kord;
- 3.1.4 Rahandusministeeriumi kohaliku omavalitsuse finantsjuhtimise käsiraamat.

3.2 Nimetatud õigusaktidest ja juhendmaterjalidest tulenevad reservfondi kasutamise põhimõtted on järgmised:

- 3.2.1 reservfond on ette nähtud ettenägematute väljaminekute katmiseks ning seda ei kasutata tavapäraste või prognoositavate kulude rahastamiseks;
- 3.2.2 reservfondist vahendite eraldamine peab olema sihtotstarbeline ning põhjendatud konkreetse ootamatu asjaolu ilmnemisega;
- 3.2.3 investeeringute, hankelepingute ja projektide elluviimisega seotud riskid, mahu muutused ja hinnakõikumised tuleb kavandada vastava tegevuse või investeeringu eelarves ning vajadusel lahendada eelarvemuudatusega;
- 3.2.4 projektide omaosalused ja lepingutest tulenevad kohustused tuleb üldjuhul planeerida eelarves nende tegeliku majandusliku sisu järgi, mitte katta reservfondist.

3.3 Põhja-Sakala valla eelarve koostamise, vastuvõtmise ja täitmise korra § 4 lõige 15 sätestab, et eelarves planeeritakse eraldi põhitegevuse kuluna reservfond ettenägematute väljaminekute katmiseks mahus 1 % eelarve põhitegevuse kulude kogusummast.

3.4 Vallavalitsus võib reservfondist vahendeid eraldada üksnes ootamatute ja sihtotstarbeliste kulude katteks ning vormistab eraldise oma korraldusega; eraldamine peab olema põhjendatud, dokumenteeritud ja kajastatud eelarve täitmise aruandes. Juhtudel, kui kulud ei ole erakorralised, toovad kaasa püsivaid kohustusi või eeldavad eelarve kogumahu muutmist (lisaeelarvet), kuulub otsustusõigus volikogule.

3.5 Iga reservfondist eraldatud summa peab olema põhjendatud, vormistatud vallavalitsuse korraldusega ning kajastatud eelarve täitmise ja majandusaasta aruandes. Kui kulud on oma olemuselt prognoositavad või tulenevad projektidest, hangetest või investeeringu mahu täpsustumisest, tuleb need käsitleda eelarves või lisaeelarves, mitte katta süsteemselt reservfondist.

IV Faktilised asjaolud

4.1 2025. aastal tehtud reservfondi eraldised:

- 4.1.1 Põhja-Sakala Vallavalitsuse korraldus nr 226.
Korralduse kuupäev: 15.04.2025.
Eraldise sihtotstarve: Võhma kooli ehitusobjekti garantiiaja tagatise jäägi

tasumine Kurepalu OÜ-le.

Eraldise summa: 39 518,36 €

4.1.2 Põhja-Sakala Vallavalitsuse korraldus nr 248.

Korralduse kuupäev: 15.04.2025.

Eraldise sihtotstarve: Võhma lasteaed Mänguveski soojasõlme remont ning ATS- ja valvesüsteemi ümberehitus.

Eraldise summa: 12 468,40 €

4.1.3 Põhja-Sakala Vallavalitsuse korraldus nr 274.

Korralduse kuupäev: 15.04.2025.

Eraldise sihtotstarve: Võhma kooli ehitusobjekti garantiitöödega seotud viivisenõude kompromissmakse Kurepalu OÜ-le.

Eraldise summa: 4 500,00 €

4.1.4 Põhja-Sakala Vallavalitsuse korraldus nr 388.

Korralduse kuupäev: 10.06.2025.

Eraldise sihtotstarve: Suure-Jaani Kooli Sürgavere tegutsemiskoha lasteaia Vembu lükandseina vahetamine.

Eraldise summa: 4 535,00 €

4.1.5 Põhja-Sakala Vallavalitsuse korraldus nr 460.

Korralduse kuupäev: 01.07.2025.

Eraldise sihtotstarve: Kõpu kergliiklustee valgustuse projekteerimise ja ehituse hanke maksumuse puudujääk.

Eraldise summa: 10 960,00 €

4.1.6 Põhja-Sakala Vallavalitsuse korraldus nr 584.

Korralduse kuupäev: 26.08.2025.

Eraldise sihtotstarve: Olustvere Müüri tänava kergliiklustee ehituse hanke puudujääk.

Eraldise summa: 10 202,10 €

4.1.7 Põhja-Sakala Vallavalitsuse korraldus nr 614.

Korralduse kuupäev: 09.09.2025.

Eraldise sihtotstarve: Paala Rahvamaja renoveerimise käigus ilmnunud lisatööd.

Eraldise summa: 4 476,40 €

4.1.8 Põhja-Sakala Vallavalitsuse korraldus nr 665.

Korralduse kuupäev: 30.09.2025.

Eraldise sihtotstarve: Suure-Jaani kiriku torni restaureerimise projekti

omaosaluse toetus.

Eraldise summa: 3 468,28 €

4.1.9 Põhja-Sakala Vallavalitsuse korraldus nr 701.

Korralduse kuupäev: 14.10.2025.

Eraldise sihtotstarve: Teede tolmuvaaba katte ehituse lisamahud (hankelepingus ette nähtud tööde mahu suurenemine).

Eraldise summa: 6 395,43 €

4.1.10 Põhja-Sakala Vallavalitsuse korraldus nr 751.

Korralduse kuupäev: 18.11.2025.

Eraldise sihtotstarve: Olustvere Müüri tänava kergliiklustee ehituse täiendavad kaevetööd.

Eraldise summa: 3 422,40 €

4.1.11 Põhja-Sakala Vallavalitsuse korraldus nr 770.

Korralduse kuupäev: 25.11.2025.

Eraldise sihtotstarve: Viljandi kodutute loomade varjupaiga lammutuse omafinantseeringu suurenemine.

Eraldise summa: 1 822,56 €

4.1.12 Põhja-Sakala Vallavalitsuse korraldus nr 787.

Korralduse kuupäev: 02.12.2025.

Eraldise sihtotstarve: Olustvere Põhikooli täiendavad remonditööd.

Eraldise summa: 7 960,80 €

4.1.13 Põhja-Sakala Vallavalitsuse korraldus nr 821.

Korralduse kuupäev: 15.12.2025.

Eraldise sihtotstarve: Kõpu Põhikooli juurde viiva tee valgustuse elektriühenduse taastamine.

Eraldise summa: 6 820,00 €

4.2 2025. aastal tegi Põhja-Sakala Vallavalitsus reservfondist 13 eraldist kogusummas 116 549,73 eurot.

4.3 Kuna vastavalt KOFS § 29 lõikele 6 kujuneb lõplik eelarve esialgsest eelarvest koos lisaeelarvete ja reservfondi kasutuselevõtmise otsustest tulenevate muudatustega, kanti reservfondist tehtud eraldised aasta jooksul lisaeelarvetega vastavatele tegevus- ja investeerimiskulude eelarveridadele ning seetõttu ei kajastu korraldustega eraldatud summa reservfondi lõppseisus üks-üheselt.

V Revisjonikomisjoni hinnang

- 5.1 Reservfondi kasutamine oli põhjendatud juhtudel, kus kulud olid seotud ootamatute tehniliste rikete või tööde käigus ilmnenud varjatud puudustega. Sellisteks eraldisteks olid vallavalitsuse korraldus nr 248 (Võhma lasteaed Mänguveski soojasõlme remont ning ATS- ja valvesüsteemi ümberehitus – tehnosüsteemi rike ja ohutusnõuete täitmise vajadus ilmnes eelarveaasta jooksul), korraldus nr 388 (Suure-Jaani Kooli Sürgavere tegutsemiskoha lasteaia Vembu lükandseina vahetamine – kasutamisel ilmnenud konstruktsiooniline rike), korraldus nr 614 (Paala Rahvamaja renoveerimise käigus ilmnenud lisatööd – varjatud puudused selgusid ehitustööde käigus) ning korraldus nr 821 (Kõpu Põhikooli juurde viiva tee valgustuse elektriühenduse taastamine – ootamatu tehniline rike ja ohutuse tagamise vältimatu vajadus). Nende puhul ilmnes vajadus töödeks eelarveaasta jooksul objektiivsete asjaolude tõttu ning tegemist ei olnud ette kavandatavate investeeringute ega lepinguliste kohustuste tavapärase täitmisega.
- 5.2 Reservfondi kasutamine oli küsitav juhtudel, kus kulud olid küll aasta jooksul tekkinud, kuid olid oma olemuselt seotud investeeringute, hangete või projektide tavapärase elluviimise riskidega ning ei olnud täielikult ettenägematud. Sellisteks eraldisteks olid vallavalitsuse korraldus nr 701 (teede tolmuva katte ehituse lisamahud – töomahu suurenemine hankelepingu täitmisel) ning korraldus nr 751 (Olustvere Müüri tänava kergliiklustee täiendavad kaevetööd – tööde mahu täpsustumine ehituse käigus). Nende puhul oli tegemist pigem investeeringute realiseerimisega seotud tavapäraste riskide kui ootamatu sündmusega.
- 5.3 Komisjoni hinnangul ei olnud reservfondi kasutamine põhjendatud ega kuulunud vallavalitsuse pädevusse juhtudel, kus kulud olid seotud lepinguliste kohustuste täitmise, kokkulepete või teadlikult võetud rahaliste kohustustega ning oleks tulnud käsitleda volikogus. Sellisteks eraldisteks olid vallavalitsuse korraldus nr 226 (Võhma kooli ehitusobjekti garantiiaja tagatise jäägi tasumine – lepinguline kohustus), korraldus nr 274 (Võhma kooli garantiitööde viivisenõude kompromissmakse – vaidluse lahendamine lepingulises suhtes), korraldus nr 460 (Kõpu kergliiklustee valgustuse projekteerimise ja ehituse hanke maksumuse puudujääk – hanketulemuse selgumisel ilmnenud eelarvepuudujääk), korraldus nr 584 (Olustvere Müüri tänava kergliiklustee ehituse hanke puudujääk – maksumus selgus hankemenetluse tulemusel enne lepingu sõlmimist), korraldus nr 665 (Suure-Jaani kiriku torni restaureerimise projekti omaosaluse toetus – teadlikult võetud projektikohustus), korraldus nr 770 (Viljandi kodutute loomade varjupaiga lammutuse omafinantseeringu suurenemine – projekti omafinantseeringu muutus) ning korraldus nr 787 (Olustvere Põhikooli täiendavad remonditööd – kavandatav remondi- ja investeeringukulu). Nende kulude katmine reservfondist ei olnud erakorraline, vaid sisuliselt eelarve muutmine, mille otsustuspädevus kuulub volikogule.

5.4 Tähelepanuväärne on, et korraldustes nr 460 (Kõpu kergliiklustee valgustuse projekteerimise ja ehituse hange) ja nr 584 (Olustvere Müüri tänava kergliiklustee ehituse hange) otsustati samas vallavalitsuse korralduses üheaegselt nii hankemenetluse tulemused kui ka reservfondist vahendite eraldamine puudujäägi katteks. Selline otsustusloogika näitab, et kuluvajadus oli vallavalitsusele teada juba enne lepingu sõlmimist ning ei tekkinud ootamatu sündmuse tagajärjel. Seetõttu ei olnud tegemist ettenägematu kuluga, vaid eelarves kavandatud investeeringu maksumuse täpsustumisega, mille lahendamine kuulub eelarvemenetluse, mitte reservfondi kasutamise alla.

VI Kokkuvõte ja ettepanekud

- 6.1 Revisjonikomisjon leiab, et 2025. aastal kasutati reservfondi osaliselt kulude katmiseks, mis ei olnud oma olemuselt ettenägematud.
- 6.2 Reservfondi kasutamise praktika ei ole olnud osaliselt piisavalt eesmärgipärane, selgelt eristatav eelarvemenetlusest ega kooskõlas hea finantsjuhtimise põhimõtetega.
- 6.3 Revisjonikomisjon rõhutab, et kuna vastavalt KOFS § 29 lõikele 6 kujuneb lõplik eelarve esialgsest eelarvest koos lisaeelarvete ja reservfondi kasutuselevõtmise otsustest tulenevate muudatustega ning reservfondist tehtud eraldised kanti aasta jooksul lisaeelarvetega vastavatele tegevus- ja investeerimiskulude eelarveridadele ega kajastu reservfondi lõppseisus üks-üheselt, tuleb majandusaasta aruandes esitada selge jaotus ja ülevaade reservfondi kasutamisest vastavalt seaduse nõuetele.
- 6.4 Revisjonikomisjon teeb ettepaneku muuta Põhja-Sakala valla eelarve koostamise, vastuvõtmise ja täitmise korda:
- 6.4.1 Täpsustada reservfondi kasutamise eesmärk ja pädevusjaotus. Sätestada selgelt, et reservfond on mõeldud ainult ettenägematute ja erakorraliste kulude katmiseks ning investeeringute, hangete, projektide omaosaluste, lepinguliste kohustuste ja muude prognoositavate kulude rahastamine tuleb lahendada eelarve või lisaeelarve kaudu; sellistel juhtudel kuulub otsustusõigus volikogule.
 - 6.4.2 Täpsustada aruandlus ja seos eelarvemenetlusega. Näha ette regulaarne ja selge aruandlus reservfondi kasutamise kohta volikogule, eelarve- ja majanduskomisjonile ning revisjonikomisjonile ning sätestada, et eelarvelise iseloomuga kulud tuleb kajastada eelarves või lisaeelarves, mitte katta reservfondist.
- 6.5 Revisjonikomisjon teeb ettepaneku vähendada reservfondi mahtu põhitegevuse kuludest ning luua majanduseelarvesse eraldi puhver, reserv, väiksemate hangete ja tööde maksumuse muutuste katmiseks, kuna sellised kulud on seotud investeeringute

tavapäraste realiseerimisriskidega ega ole oma olemuselt ettenägematud. Ettepaneku elluviimine eeldab eelarve koostamise, vastuvõtmise ja täitmise korra muutmist.

6.6 Revisjonikomisjon rõhutab, et punktis 6.5 toodud ettepanek ei asenda suuremate investeerimisobjektide võimalike kallinemiste arvestamist projektides endis.

Revisjonikomisjon juhib tähelepanu vajadusele pöörata suuremat tähelepanu projektide esialgsetele maksumusarvutustele, kuna praktikas on viimaste suuremate projektide esialgsed hinnangud oluliselt erinevad lõplikest maksumustest ega ole kaugeltki mahtunud kavandatud võimaliku kallinemise piiridesse.

Revisjonikomisjoni akt nr 3 „2025. aasta reservfondi kasutamise hindamine“ võeti vastu Põhja-Sakala Vallavolikogu revisjonikomisjoni koosolekul 02.03.2026.

Lugupidamisega,

/allkirjastatud digitaalselt/

Priit Toobal

revisjonikomisjoni esimees

Lisad:

Lisa1_Teabenõue_reservfond2025 03.02.2026

Lisa2_Vallavalitsuse vastus teabenõudele 09.02.2026

Lisa3_Põhja-Sakala Vallavalitsuse korraldus 226 15.04.2025

Lisa4_Põhja-Sakala Vallavalitsuse korraldus 248 15.04.2025

Lisa5_Põhja-Sakala Vallavalitsuse korraldus 274 15.04.2025

Lisa6_Põhja-Sakala Vallavalitsuse korraldus 388 10.06.2025

Lisa7_Põhja-Sakala Vallavalitsuse korraldus 460 01.07.2025

Lisa8_Põhja-Sakala Vallavalitsuse korraldus 584 26.08.2025

Lisa9_Põhja-Sakala Vallavalitsuse korraldus 614 09.09.2025

Lisa10_Põhja-Sakala Vallavalitsuse korraldus 665 30.09.2025

Lisa11_Põhja-Sakala Vallavalitsuse korraldus 701 14.10.2025

Lisa12_Põhja-Sakala Vallavalitsuse korraldus 751 18.11.2025

Lisa13_Põhja-Sakala Vallavalitsuse korraldus 770 25.11.2025

Lisa14_Põhja-Sakala Vallavalitsuse korraldus 787 02.12.2025

Lisa15_Põhja-Sakala Vallavalitsuse korraldus 821 15.12.2025

Viiet kasutatud õigusaktidele:

Kohaliku omavalitsuse korralduse seadus (1993)

<https://www.riigiteataja.ee/akt/121062016004?leiaKehtiv>

Kohaliku omavalitsuse üksuse finantsjuhtimise seadus (16.09.2010)

<https://www.riigiteataja.ee/akt/13361493>

Põhja-Sakala valla eelarve koostamise, vastuvõtmise ja täitmise kord (27.09.2018 määrus nr 51)

<https://www.riigiteataja.ee/akt/410102018023>

Rahandusministeeriumi „Kohaliku omavalitsuse üksuse finantsjuhtimise käsiraamat“ (2012)

https://www.fin.ee/sites/default/files/documents/2021-05/kov_kasiraamat_parandustega.pdf